

Karin Bovin
Enheten för naturskydd och tillsyn
010-2236263

Skannersdals samfällighetsförening
c/o Karolina Edward
Skannersdal 46
555 92 Jönköping

Angående åtgärder intill en särskilt skyddsvärd ek på fastigheten Skannersdal 1:2 i Jönköpings kommun

Beslut

Länstyrelsen avslutar ärendet utan ytterligare åtgärd.

Beskrivning av ärendet

Länstyrelsen fick den 15 oktober 2020 information om att en grov ek har skadats i och med att en del av dess rötter grävts av i samband med att en intilliggande väg breddats. Den berörda eken är med i Länstyrelsens inventering av skyddsvärda träd. 2011 hade eken en stamomkrets på ca 568 cm vilket innebär att eken är klassad som särskilt skyddsvärd och breddningen av vägen förbi eken bör därmed ha anmälts för samråd, se vidare under **Aktuella bestämmelser**. Se bilaga 1-2 för karta över var trädet står.

Den 29 januari 2021 skickade Länstyrelsen en skrivelse till er med frågor om vad som skett samt information om vilka bestämmelser som gäller för särskilt skyddsvärda träd. Ni besvarade frågorna den 3 mars 2021. Av ert svar framgår följande. Under sommaren 2020 gjordes ett arbete att återställa vägen ner mot Strömsberg som på grund av regn och erosion rasat ner i diket på motsatt sida mot var eken står. Ingen breddning av vägen gjordes utan vägen är endast återställd till gammal vägbredd. Arbetet vid eken handlade om att fylla på material och få bärighet och därigenom kunna återställa vägen som rasat ned mot ravinen på motsatt sida vägen från eken. Att förhindra fortsatt erosion av vägen blir tvärtom ett skydd av ekens rotsystem eftersom den står just i kanten av vägen och har rötter in under vägen. På den sida av vägen som är mot eken har endast grässvålen i befintlig dikesanvisning skrapats bort. Diket på den sidan har inte flyttats eller fördjupats utan enbart rensats för bättre vattenavrinning. Inget grävarbete har gjorts på denna sida av vägen. Hade vägen inte åtgärdats och

dikena förbättrats så hade den pågående erosionen skadat eken mer framöver. Vägen som är kanske tusen år gammal går rätt igenom ett skredärr. Er uppfattning är att ni inte skadat eken genom det arbete som gjorts. Åtgärdsplanen för att skydda eken är att lägga på ett lager jord. Någon gång under 2006/2007 så grävdes fiber ner på ekens sida av okänd leverantör, troligen beställt av Jönköpings energi. Vid det tillfället ägde inte Skinnersdals samfällighet marken utan det gjorde Eksjöhus.

Motivering till beslutet

Enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ska en anmälan om samråd göras när en verksamhet eller åtgärd väsentligt ändrar naturmiljön, se vidare under **Aktuella bestämmelser**. Begreppet naturmiljö omfattar även ett enskilt träd. Verksamheter eller åtgärder som påverkar särskilt skyddsvärda träd kan därför behöva anmälas för samråd. Exempel på åtgärder som innebär en väsentlig påverkan på särskilt skyddsvärda träd och som ska samrådas är åtgärder som ger upphov till rotskador (t.ex. grävning), avverkning, kraftig beskärning eller uppförande av byggnader i närheten av trädet.

Ni har uppgett att det under sommaren 2020 gjordes ett arbete att återställa vägen vid eken då vägen på grund av regn och erosion rasat ner i diket på motsatt sida mot var eken står. Ingen breddning av vägen gjordes utan vägen är endast återställd till gammal vägbredd. Arbetet vid eken handlade om att fylla på material och få bärlighet och därigenom kunna återställa vägen som rasat ned mot ravinen. På den sida av vägen som är mot eken har endast grässvålen i befintlig dikesanvisning skrapats bort. Diket på den sidan har inte flyttats eller fördjupats utan enbart rensats för bättre vattenavrinning. Inget grävarbete har gjorts på denna sida av vägen. Ni uppger vidare att åtgärdsplanen för att skydda eken är att lägga på ett lager jord. Länsstyrelsen bedömer att det är en lämplig åtgärd för att skydda trädets rötter. Länsstyrelsen avslutar ärendet utan ytterligare åtgärder.

Aktuella bestämmelser

Enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ska anmälan för samråd göras hos tillsynsmyndigheten om en verksamhet eller en åtgärd som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i balken kan komma att väsentligt ändra naturmiljön. Länsstyrelsen får enligt samma paragraf förelägga om de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. Om sådana åtgärder inte är tillräckliga och det är nödvändigt för skyddet av naturmiljön, får myndigheten förbjuda verksamheten. Verksamhet eller åtgärd som ska anmälas för samråd får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten medger något annat.

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas.

Med särskilt skyddsvärda träd avses:

- Jätteträd; träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd.
- Mycket gamla träd; gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övrigt trädslag äldre än 140 år.
- Grova hålträd; träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hållighet i huvudstam.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av beslutande naturvårdshandläggare Mari-Janne Möller med naturvårdshandläggare Karin Bovin som föredragande.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia + bilagor till

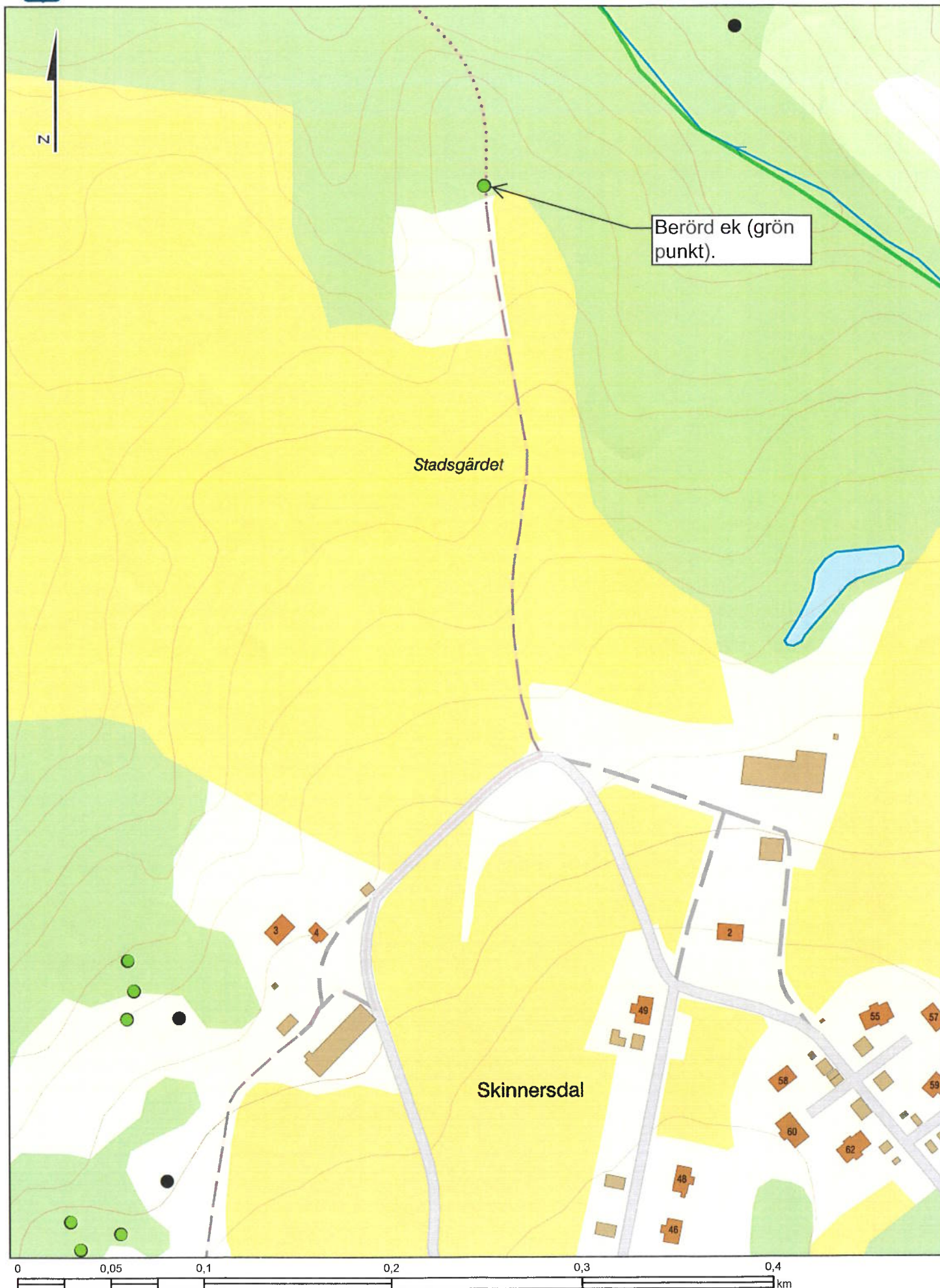
Jönköpings kommun, kommunstyrelse@jonkoping.se

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Detaljkarta

Karin Bovin
Enheten för naturskydd och tillsyn
010-22 36 263

Skinnerdals samfällighetsförening
c/o Karolina Edward
Skinnerdal 46
555 92 Jönköping

Angående breddning av väg intill en särskilt skyddsvärd ek på fastigheten Skinnerdal 1:2 i Jönköpings kommun

Länsstyrelsen fick den 15 oktober 2020 information om att en grov ek har skadats i och med att en del av dess rötter grävts av i samband med att en intilliggande väg breddats. Den berörda eken är med i Länsstyrelsens inventering av skyddsvärda träd. 2011 hade eken en stamomkrets på ca 568 cm vilket innebär att eken är klassad som särskilt skyddsvärd och breddningen av vägen förbi eken bör därmed ha anmälts för samråd, se vidare under **Aktuella bestämmelser**. Se bilaga 1-3 för karta över var trädet står samt fotografier på det. Mer information om samråd och särskilt skyddsvärda träd går att hitta på Länsstyrelsens hemsida och Naturvårdsverkets hemsida (se utdrag från Naturvårdsverkets hemsida i bilaga 4).

För att Länsstyrelsen ska kunna bedöma vad som har skett ber vi er i egenskap av företrädare för Skinnerdals samfällighetsförening att **skriftligt** besvara nedanstående frågor **senast den 5 mars 2021**.

1. Vem har utfört breddningen av vägen och när utfördes den?
2. Varför utfördes breddningen?
3. Fanns det möjlighet att utföra breddningen på ett annat sätt så att påverkan på ekens rotsystem kunde undvikas? Om ni anser att detta inte var möjligt, förklara varför.
4. Vilka skyddsåtgärder vidtogs för att minimera påverkan på eken?
5. Vilka åtgärder kan ni vidta nu för att minska den skada som har uppstått genom att ekens rötter har grävts av (t.ex. bygga upp jordvallen igen så den täcker rötterna)? Om ni anser att ni inte kan vidta några åtgärder, motivera varför.

Aktuella bestämmelser

Med särskilt skyddsvärda träd avses:

- Jätteträd; träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd.
- Mycket gamla träd; gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övrigt trädslag äldre än 140 år.
- Grova hålträd; träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hållighet i huvudstam.

Verksamheter eller åtgärder som påverkar särskilt skyddsvärda träd kan behöva anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (1998:808). Enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ska en anmälan om samråd göras när en verksamhet eller åtgärd väsentligt ändrar naturmiljön. Begreppet naturmiljö omfattar allt från ett enskilt träd till ett naturområde. En sådan anmälan ska göras till Länsstyrelsen. Exempel på åtgärder som innebär en väsentlig påverkan på särskilt skyddsvärda träd och som ska samrådas är åtgärder som ger upphov till rotskador (t.ex. grävning), avverkning, kraftig beskärning eller uppförande av byggnader i närheten av trädet.

Karin Bovin
Naturvårdshandläggare

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

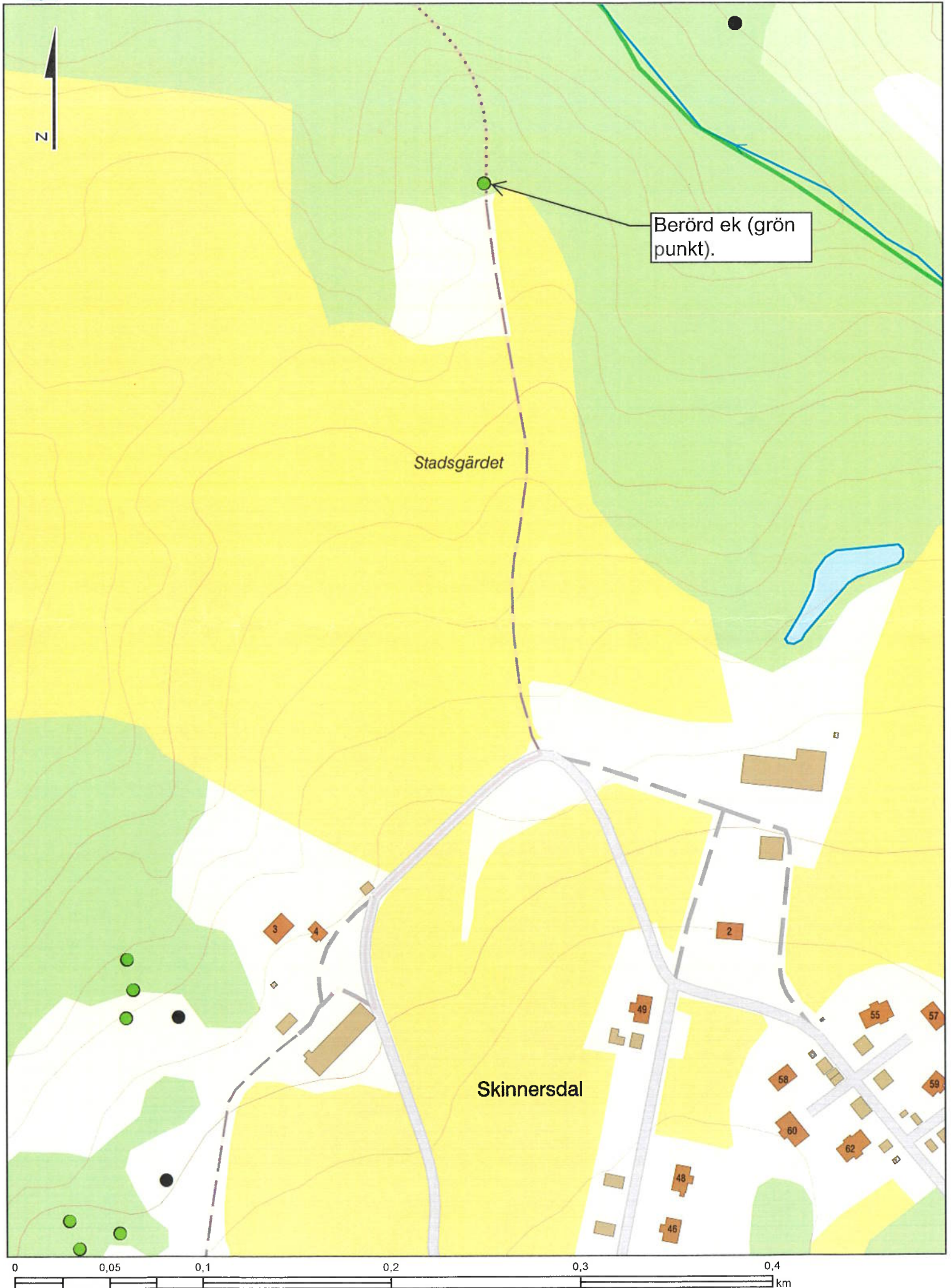
1. Karta
2. Foto
3. Foto
4. Utdrag från Naturvårdsverkets hemsida

BILAGA 3

Tillhör Länsstyrelsens meddelande 2021-01-29

Dnr: 525-8785-2020

BILAGA 2

Tillhör Länsstyrelsens meddelande 2021-01-29

Dnr: 525-8785-2020

BILAGA 4

Tillhör Länsstyrelsens meddelande 2021-01-29

Dnr: 525-8785-2020

Samråd om åtgärder på särskilt skyddsvärda träd

Om en åtgärd på ett särskilt skyddsvärt träd kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska den som planerar att vidta åtgärden lämna in en ansökan för samråd. Här hittar du vägledning om samråd om åtgärder på särskilt skyddsvärda träd.

Vägledning

Lagstiftning

Bakgrund

Målgrupp

Denna vägledning är främst avsedd för

- Handläggare på länsstyrelser
- Den som äger eller förvaltar skyddsvärda träd
- Verksamhetsutövare som beskär eller avverkar skyddsvärda träd
- Andra myndigheter, kommuner, företag och privatpersoner som vill veta mer om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

Vad är ett särskilt skyddsvärt träd?

Enligt Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd - Mål och åtgärder 2012-2016 (Rapport 6946, Naturvårdsverket 2012) avses med särskilt skyddsvärda träd jätteträd, mycket gamla träd och grova hålträd av naturligt förekommande trädslag. De träd som bedöms vara särskilt skyddsvärda har stor betydelse för bevarandet av biologisk mångfald och för att uppfylla flera av riksdagen antagna miljö kvalitetsmål. I åtgärdsprogrammet beskrivs särskilt skyddsvärda träd enligt nedan.

Särskilt skyddsvärda träd

- **Jätteträd:** Levande eller döda träd som är grövre än en meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd.
- **Mycket gamla träd:** Levande eller död gran, tall, ek och bok som är äldre än 200 år. Övriga trädslag som är äldre än 140 år.
- **Grova hålträd:** Levande eller döda träd som är grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hålighet i huvudstammen.

Särskilt skyddsvärda träd är sällsynta

Särskilt skyddsvärda träd är ovanliga i vardagslandskapet och bör bevaras oavsett om de påträffas i skogsmark, odlingslandskapet eller urbana miljöer. Grova, gamla eller ihåliga träd har en mycket stor betydelse för olika djur- och växtarter. Förekomsten av sådana träd är i många fall avgörande för många hotade arters överlevnad. Generellt gäller att ju äldre och grövre ett träd blir desto fler arter kan det utgöra livsmiljö för. Med tiden får ett träd en mängd olika miljöer, till exempel grov bark, solexponerad ved och håligheter som utgör grunden för trädens stora biologiska mångfald. Eken är det trädslag som hyser flest arter, över 1500, varav mer än 500 arter utgörs av hotade arter.

Sverige har ett av Europas största bestånd av jätteträd och har därför enligt åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd ett särskilt ansvar för att bevara dessa träd. Det svenska jätteträdsbeståndet minskar kontinuerligt samtidigt som nyrekryteringen är långsam eller saknas helt. Att bevara så många som möjligt av dessa träd och att gynna nyrekrytering har därför hög prioritet.

Arbetet med att bevara och vårda särskilt skyddsvärda träd utgör ett viktigt bidrag till att uppnå miljö kvalitetsmålen *Ett rikt växt- och djurliv, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö* och *Levande skogar*.

Samråd om det finns risk för väsentlig ändring av naturmiljön

En verksamhet eller åtgärd som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön, och som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken, ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Anmälan för samråd ska göras hos den myndighet som utövar tillsynen enligt bestämmelser i 26 kap. miljöbalken. Tillsynsmyndighet är Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller Försvarsinspektören (f.d. Generalläkaren).

Om avverkning, toppkapning eller annan kraftig beskärning av ett särskilt skyddsvärt träd, till exempel ett gammalt grovt träd, kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska åtgärden anmälas för samråd.

Tillsynsmyndigheten får förelägga den anmälningsskyldige att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. Om sådana åtgärder inte är tillräckliga, och om det är nödvändigt för skyddet av naturmiljön, får tillsynsmyndigheten förbjuda verksamheten. Om det finns andra möjliga lokaliseringar av en verksamhet eller åtgärd eller andra alternativ som inte är orimliga, till exempel beskärning istället för avverkning, kan verksamheten förbjudas i enlighet med 12 kap. 6 § fjärde stycket och 2 kap. miljöbalken.

Samrådsanmälan

Vid anmälan för samråd om åtgärder på ett särskilt skyddsvärt träd bör anmälaren lämna uppgifter om trädart, var trädet är beläget, vilken åtgärd som planeras, syftet med åtgärden, samt vilka hänsynsåtgärder som planeras.

Trädets diameter i brösthöjd, eventuella håligheter, samt kända naturvärden och artförekomster bör också redovisas.

Det underlättar handläggningen om några foton som visar trädet på nära håll samt trädet med dess omkringliggande miljö från olika håll bifogas till anmälan. Detta kan ge länsstyrelsen en uppfattning om det behövs ett platsbesök.

Bedömning av vad som är en väsentlig ändring av naturmiljön

Vid bedömning av om en åtgärd kan komma att innebära en väsentlig ändring av naturmiljön bör områdets karaktär och känslighet beaktas, liksom åtgärden som sådan och dess inverkan på naturmiljön. Påverkan på den biologiska mångfalden genom skador på arter och livsmiljöer bör vägas in i bedömningen. I ett område med höga natur- eller kulturmiljövärden, eller i ett område som på annat sätt är känsligt, kan även en förhållandevis liten åtgärd innebära en väsentlig ändring av naturmiljön.

Enskilda träd, även i bebyggda tätortsmiljöer, kan uppfylla samma kriterier som för nyckelbiotoperna ädellövträd eller övriga lövträd (Handbok för inventering av nyckelbiotoper sidan 54, Skogsstyrelsen 2014). I nyckelbiotoper bedöms ofta avverkning vara en samrådspliktig åtgärd. Borttagande av en hel nyckelbiotop, till exempel ett särskilt skyddsvärt träd eller annan livsmiljö med höga naturvärden, bör normalt ses som en väsentlig ändring av naturmiljön.

Om ett träd är registrerat i trädportalen och/eller artportalen kan man där få uppgifter som är till hjälp vid bedömning av trädets värden. Om trädet ingår i ett område som är av riksintresse för natur- eller kulturminnesvärden, är värdefullt för landskapsbilden eller har betydelse för den gröna infrastrukturen kan trädets värde öka ytterligare.

Avverkning av ett särskilt skyddsvärt träd innebär ofta en väsentlig ändring av naturmiljön. Om trädet utgör en risk för skada, men har höga värden bör beskärning, eller om det inte är möjligt, skapande av en högstubbe övervägas framför avverkning.

Annan lagstiftning som kan beröra särskilt skyddsvärda träd

Om det kan finnas arter som är fridlysta enligt 4, 6, 7, 8 eller 9 § artskyddsförordningen som lever på eller i ett träd bör åtgärder på trädet prövas enligt artskyddsförordningen (2007:845). Om avverkning eller kraftig beskärning av ett träd kan innebära att en arts viloplats eller fortplantningsområde skadas eller förstörs, och om den aktuella arten omfattas av 4 § artskyddsförordningen, kan en dispens från fridlysningsbestämmelserna krävas. Om det kan vidtas förebyggande åtgärder som säkerställer tillgång på viloplats/reproduktionsområde för arten bör ärendet hanteras som ett samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken med föreläggande om försiktighetsåtgärder och krav på uppföljning.

Ett exempel är att de trädmiljöer där läderbaggen lever anses vara artens reproduktions-, vilo- och övervintringsplats. Även träd där det inte är dokumenterat att det finns läderbagge kan vara skyddade enligt artskyddsförordningen.

Om en åtgärd planeras på ett särskilt skyddsvärt träd som ingår i en allé som är generellt skyddad enligt biotopskyddsbestämmelserna kan en dispens från biotopskyddet krävas. Träd i biotopskyddade alléer är skyddade även om de inte är särskilt skyddsvärda enligt definitionen i åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd.

Särskilt skyddsvärda träd kan också beröras av plan- och bygglagens (2010:900) bestämmelser vid detaljplanläggning, samt skadeståndslagen (1972:207) vid frågor om skadestånd till följd av skador orsakade av fallande grenar eller träd.

Stöd vid handläggning av en samrådsanmälan

Stöd för länsstyrelsernas bedömning och handläggning av en anmälan för samråd finns i handboken Anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken och i Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2001:15) om anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Åtgärdsprogrammen för särskilt skyddsvärda träd ger en översikt av befintlig kunskap om det svenska beståndet av grova träd och deras betydelse för den biologiska mångfalden.

Vägledning för ärenden om träd som även berörs av artskyddsförordningen eller bestämmelserna om biotopskydd finns i handbok för artskyddsförordningen respektive handbok om biotopskyddsområden, samt i vägledningen för biotopen allé.

Tillämpliga vägledningar

- › [Anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Handbok 2001:6](#)
- › [Naturvårdsverkets allmänna råd om anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. NFS 2001:15](#)
- › [Handbok för artskyddsförordningen - Del 1 - fridlysnings och dispenser. Handbok 2009:2](#)
- › [Biotopskyddsområden - Vägledning om tillämpningen av 7 kapitlet 11 § miljöbalken. Handbok 2012:1](#)
- › [Allé - Beskrivning och vägledning för biotopen Allé](#)
- › [Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd - Mål och åtgärder 2012-2016. Rapport 6496](#)
- › [Fria eller fälla - En vägledning för avvägningar vid hantering av träd i offentliga miljöer \(Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket m.fl. 2014\)](#)
- › [Handbok för inventering av nyckelbiotoper \(Skogsstyrelsen 2020\)](#)

Rätt till ersättning

Fastighetsägaren har rätt till ersättning om ett beslut om föreläggande eller förbud enligt 12 kap. 6 § miljöbalken innebär att mark tas i anspråk eller att pågående markanvändning inom berörd del av en fastighet avsevärt försvåras. Bestämmelser om rätt till ersättning vid ett sådant föreläggande eller förbud finns i 31 kap. 4 § miljöbalken.

Skadeståndsfrågor

Det är som huvudregel den underhållsansvarige, det vill säga normalt fastighetsägaren eller väghållaren, som bär ansvaret och riskerar att bli skadeståndsskyldig om fallande grenar eller träd har skadat person eller egendom. Länsstyrelsen kan dock bli skadeståndsskyldig gentemot den underhållsansvarige om myndigheten har nekat en dispens, eller inte har fattat beslut om dispens inom skälig tid. Skadeståndsfrågor regleras i 3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207). Enligt denna bestämmelse ska staten ersätta bland annat ren förmögenhetsskada som vållas genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning i verksamhet för vars fullgörande staten svarar. För ett sådant ansvar anses det inte räcka att en myndighet har gjort en felaktig bedömning av en rätts- eller bevisfråga, eller kan kritiseras för sitt ställningstagande i en fråga där det funnits utrymme för en skönsmässig bedömning. Endast rena förbiseenden av en bestämmelse eller uppenbart oriktiga bedömningar anses utgöra fel eller försummelse i den mening som avses i 3 kap. 2 § skadeståndslagen (NJA 2010 sidan 577).

Det krävs således en uppenbart oriktig bedömning för att länsstyrelsen ska bli ersättningskyldig. Om länsstyrelsen har bedömt - utifrån den kunskap som fanns vid det aktuella tillfället - att träden inte utgjorde någon risk är det inte troligt att länsstyrelsen skulle kunna krävas på ersättning, om den har motiverat sitt ställningstagande väl. Tidsaspekten spelar

också in – det blir svårare att argumentera för att myndigheten är ansvarig om det har gått lång tid från ett beslut om nekad dispens till själva olyckstillfället.

Om det inte har fattats något beslut alls på grund av en lång beslutsprocess skulle länsstyrelsen också kunna bli ersättningskyldig. Den underhållsansvarige har dock ett eget ansvar. Om det föreligger en akut risk för skada får åtgärder vidtas utan att invänta länsstyrelsens beslut.

Länsstyrelsen kan således i undantagsfall bli skadeståndsskyldig. Detta bör dock inte påverka länsstyrelsens bedömning av om det föreligger en säkerhetsrisk eller inte.

Relaterad vägledning

- › [Samråd vid ändring av naturmiljön](#)
- › [Träd i offentliga miljöer](#)
- › [Biotopskyddsområden](#)

Annat du kan ha nytta av

- › [Vägledning om att bilda naturminne](#)

Lagstiftning

- › [12 kap. 6 § miljöbalken - Anmälan för samråd](#)
- › [26 kap. miljöbalken - Tillsynsbestämmelser](#)
- › [29 kap. miljöbalken – Straffbestämmelser och förverkande](#)
- › [31 kap. 4 § miljöbalken - Ersättningsbestämmelser](#)

Bestämmelser om samråd

En verksamhet eller åtgärd som riskerar att väsentligt ändra naturmiljön, och som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken, ska enligt 12 kap. 6 § miljöbalken anmälas för samråd hos den myndighet som utövar tillsynen enligt 26 kap. miljöbalken. Tillsynsmyndighet är Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller Generalläkaren.

En verksamhet eller åtgärd som ska anmälas för samråd får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten medger något annat.

Skyldigheten att anmäla för samråd enligt 12 kap.6 § miljöbalken gäller enligt 6 a § inte byggande av allmän väg eller byggande av järnväg om verksamheten eller åtgärden anges i en fastställd vägplan enligt väglagen (1971:948) eller i en fastställd järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.

Tillsynsmyndigheten får förelägga den anmälningskyldige att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. Om sådana åtgärder inte är tillräckliga och det är nödvändigt för skyddet av naturmiljön, får tillsynsmyndigheten förbjuda verksamheten enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket miljöbalken.

Straffbestämmelser

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet påbörjar eller bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken utan att ha gjort en anmälan om samråd, kan enligt 29 kap. 4 § punkt 1g miljöbalken dömas för otillåten miljöverksamhet till böter eller fängelse i högst två år. Detta gäller även den som efter att ha gjort en anmälan påbörjar en verksamhet eller åtgärd utan att följa den föreskrivna tidsfristen om sex veckor innan verksamheten påbörjas.

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud till skydd för naturmiljön enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket miljöbalken kan enligt 29 kap. 8 § punkt 7 miljöbalken dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Rätt till ersättning

Fastighetsägaren har rätt till ersättning om ett beslut om föreläggande eller förbud enligt 12 kap. 6 § miljöbalken innebär att mark tas i anspråk eller att pågående markanvändning inom berörd del av en fastighet avsevärt försvåras. Bestämmelser om rätt till ersättning vid ett sådant föreläggande eller förbud finns i 31 kap. 4 § miljöbalken.

Bakgrund

I Naturvårdsverkets handbok 2001:6, Anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, finns vägledning om tillämpning av bestämmelserna om samråd. Informationen i handboken är uppbyggd kring Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2001:15) om anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. I de allmänna råden och handboken uttrycker Naturvårdsverkets sin tolkning av lagstiftningen och ger rekommendationer om hur de operativa tillsynsmyndigheterna bör tillämpa bestämmelserna.

Handboken omfattar alla verksamheter och åtgärder enligt 12 kap. 6 § miljöbalken utom skogsbruksåtgärder. Skogsbruksåtgärder omfattas av skogsvårdslagen och Skogsstyrelsen har därmed ansvaret för vägledning om sådana åtgärder.

Vägledningens juridiska status

Handböcker, allmänna råd och webbvägledningar såsom denna text utgör Naturvårdsverkets rekommendationer om hur olika bestämmelser bör tillämpas. Vägledningen är rådgivande och inte juridiskt bindande eller rättsligt avgörande.

Naturvårdsverket ger generella rekommendationer om hur tillsynsmyndigheter och andra berörda bör gå tillväga när de tillämpar bestämmelserna. Det är inte möjligt att i en vägledning behandla alla olika situationer och problem som kan uppstå vid tillämpningen. Tillsynsmyndigheten bör därför göra en bedömning i varje enskilt fall utifrån de specifika förutsättningar och förhållanden som råder i ett berört område, men även under beaktande av ett såväl lokalt som nationellt perspektiv.

Sidan senast uppdaterad: 2 juni 2020 Sidansvarig: Sara Andersson

Ämnen och sektorer

[> Artbevarande](#)

Relaterade sidor

[> Strandskydd](#)
[> Pappers- och massabruk i Hyltebruk](#)
[> Terrängkörning](#)
[> Scenarier för uthålligt brukande](#)
[> Digital föreläsningsserie](#)

Relaterade publikationer

[> Skog & mark 2020 – tema ekosystemtjänster](#)
[> Värde- och kunskapsbaserad förvaltning av skogslandskapet](#)
[> VALKMAN – värde- och kunskapsbaserad förvaltning av skogslandskapet](#)
[> Även små lövskogar gör stor naturvårdsnytta](#)
[> Grön infrastruktur i den fjällnära skogen och norra Sveriges skogslandskap](#)

SAMHÄLLSPLANERING

< Alla vägledningar

> Ekologisk kompensation

> Ekosystemansatsen

> Ekosystemtjänster i myndigheters verksamhet

> Ekosystemtjänster, guide för värdering

> Grön infrastruktur – handlingsplaner

> Miljöskadliga subventioner

▼ Samråd vid ändring av naturmiljön

> Samråd om åtgärder på särskilt skyddsvärda träd

> Samråd vid ändring av markanvändning på jordbruksmark

> Transportplaner

> Träd i offentliga miljöer

Adress: Naturvårdsverket 106 48 Stockholm
Behandling av personuppgifter

Telefon: 010-698 10 00

Tillgänglighet

Om kakor (cookies)